

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN BOKSLUT GÄLLANDE VA 2018-12-31

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN BOKSLUT 2018-12-31

Samhällsbyggnadsförvaltningen har ett övergripande ansvar för kommunens planering och utveckling inom gata och park, lokalvård, fastighet och VA, samt frågor som rör detaljplaner och byggnadsärenden.

Förvaltningsberättelse

Årets verksamhet

Örkelljunga kommuns vatten- och avloppsverksamhet (VA) ansvarar inom fastställda verksamhetsområden för

- produktion och distribution av dricksvatten,
- avledning och rening av avloppsvatten
- drift, underhåll och förnyelse av VA-anläggningar och VA-ledningar

VA-verksamheten ska uppfylla de krav och villkor som ställs enligt Lagen om allmänna vattentjänster (LAV 2006:412), Miljöbalken (MB 1998:808) och tillstånd meddelade enligt Miljöbalken (MB 1998:808) samt i Livsmedelsverkets dricksvattenföreskrifter (SLVFS:2001:30). Utöver detta har kommunfullmäktige fastställt finansiella mål och styrkort för verksamheten.

VA-verksamheten distribuerar dricksvatten och renar avloppsvatten för cirka 2800 st abonnenter. Merparten av avloppsvattnet renas i avloppsreningsverket i Örkelljunga samt i en mindre avloppsreningsverk i Skånes Fagerhult.

VA-ledningsnätet sammanbinds av ca

- 152 km vattenledningar,
- 122 km avloppsledningar,
- 91 km dagvattenledningar
- 50 tekniska anläggningar.

Under 2018 har 3 nya abonnenter (hushåll) anslutit sig till det allmänna ledningsnätet vilket genererat en intäkt i anslutningsavgifter om ca 214 000 kr exkl. moms.

Örkelljunga kommun producerar dricksvatten från borrhåll. Detta råvatten pumpas till vattenverken för att beredas innan distribution till abonnenter i Eket (söder om Örkelljunga) som till Skånes Fagerhult (norr om Örkelljunga).

VA-verksamheten är organisatoriskt en del av huvuduppdraget i Samhällsbyggnadsförvaltningen. I tabellen nedan presenteras antal tillsvidareanställda.

Personal	2018	2017
Kvinnor	2	1
Män	6	7
Totalt	8	8

Viktigare händelser under året

Örkelljunga kommun har cirka 10 200 invånare och kommunen växer. Fler invånare kommer att ha behov av dricksvatten, vilket innebär ett ökat vattenuttag samt ökad belastning på avloppsreningsverket och spillvattenledningarna.

2018 räknas till ett torrt år med en nederbördsmängd på 596 mm i Örkelljunga samt 662 mm i Skånes Fagerhult.

VA-utbyggnaden

- Beslut har tagits att med början 2019 byta ut analoga vattenmätare till digitala vattenmätare
- Nytt vattenskyddsområde i Eket pågår (geografiskt område till skydd för en vattenförekomst med betydelse för vattentäkt)
- Nytt vattenskyddsområde i Örkelljunga pågår (geografiskt område till skydd för en vattenförekomst med betydelse för vattentäkt)
- Vattendom för nya vattenborrhål i Örkelljunga pågår (En juridisk handling som utgör beslut och tillstånd för en vattenverksamhet)
- Utökning av verksamhetsområdet för vatten och avlopp vid Bruksområdet.
- Uppdatering av datorutrustning i reningsverket i Skånes Fagerhult för att vara kompatibelt med övervakningsprogrammet.
- Reningsverket i Skånes Fagerhult och vattenverken kommer att anslutas till bredbandsnätet för att säkerställa processövervakningen, som idag fungerar mindre säkert via radionätet.

VA-saneringar

VA-sanering innebär att ledningarna för vatten-, avlopp- och dagvatten läggs om och förnyas i det berörda området med andra ord verksamheten byter ut befintliga ålderstigna VA-ledningar. Större VA-saneringar har under året utförts på

- Schaktfri renovering i Örkelljunga och Eket av avloppsvattenledningar
- Tryckhöjande åtgärder för dricksvatten på Friluftsvägen, Åsljunga
- Ringkullavägen ny vattenledning
- Flertal vattenläckor som har inneburit större reparationsarbeten

Underhållsarbete på ledningsnätet

- Arbetet med ovidkommande vatten fortsätter
- Renovering och byte har genomförts av brunnar på spillvattennätet på grund av söndervittring
- Rundmatning av dricksvatten har genomförts i Eket och Biblioteksgatan för att säkra upp dricksvattenförsörjningen.

Undersökningar har genomförts under året med syfte att kontrollera hårdgjorda ytor som på något vis belastar spillvattennätet med ovidkommande vatten.

Lagstadgad dokumentation för renings- och vattenverk samt rötgasanläggning

VA-enheten har genomfört det stora resurskrävande arbetet med att ta fram egenkontrollprogram med tillhörande arbetsrutiner för reningsverken. Detta program och rutiner är lagkrav att finnas och har även vidarebefordrats till tillsynsmyndigheten.

Arbete pågår med framtagandet liknande dokumentation för vattenverken där det även krävs riskbedömning HACCP (faroanalys och kritiska styrpunkter för dricksvattenanläggningar) enligt Livsmedelsverkets föreskrifter.

Nödsvattenplanen är även under uppdatering.

Rötgasanläggningen på Örkelljunga reningsverk är besiktigt och godkänt med anledningen av lagändringen oktober 2014 "Tillstånd för hantering av brännbart material". Dokumentationen för program och rutiner är under arbete.

Reinvesteringsplan av VA-ledningsnätet

VA-enheten har tagit fram vilka investeringsbehov och –kostnader som kan finnas framöver på ledningsnätet samt anläggningarna. Denna investeringsplan har även ett mål att ta fram en större VA-plan för att även generera kommande VA-taxahöjningsbehov för att genomföra dessa investeringar.

Underhållsarbete på VA-fastigheter

- Ytbehandling av tak och väggar på högreservoaren i Åsljunga
- Renovering av luftandordning i Örkelljunga vattenverk
- Täckning av slambassänger i Skånes Fagerhult
- Fasadrenovering av högreservoaren i Skånes Fagerhult

Vid tillsyn och periodiska besiktningar av både renings- och vattenverken fortgår arbetet löpande med åtgärds punkterna som uppkommit vid tillsyn/besiktningen. Några större åtgärds punkter:

- Energikartläggning av reningsverken
- Flödesmätning av renat vatten från Örkelljunga reningsverk
- Sedimenteringskapacitetet påverkan på biobäddarna
- Handlingsplan för desinfektion på reningsverken

Utbyggnad av avloppsreningsverket

Arbetet med att ta fram underlag för placering för nytt reningsverk pågår och kommer att fortgå under 2019.

Mål och styrkort

VA-verksamhetens finansiella mål fastställda av fullmäktige:

Framgångsfaktorer: Ekonomi

Mål: Bedriva samhällsbyggnadsnämndens verksamhet inom beslutad budget.

Mätmetod: Utfall i förhållande till beslutad budget (uppföljning sker löpande månadsvis).

VA-verksamheten ska till 100 % finansieras via avgifter från brukarna. VA-verksamheten genererade en negativ avvikelse motsvarande 0,3 mkr 2018, vilket medför en minskning av skulden till VA-kollektivet. Det ackumulerade överuttaget, skulden till VA-kollektivet, som återstår att återbetala till abonnenterna uppgår till 2,2 mkr per 2018-12-31. Målsättningen är att taxorna för VA-kollektivet inte

höjs innan det ackumulerade överuttaget har förbrukats. Verksamheten bedömer målet som helt uppfyllt.

Ekonomi

Årets verksamhet genererar ett negativt resultat på 0,3 mkr. Negativt resultat beror främst på reparationer/underhåll, akutåtgärd på vattenverket, åtgärds punkter i periodiska besiktningen, försäkringsregresser, reinvesteringsplan för VA-nätet, besiktningkostnader på grund av bredbandsläggning, konsultkostnader för vattenskyddsområdet vid Eket samt egenkontrollprogram för renings- och vattenverken. Överskott för personalkostnader på (0,9 mkr) uppstår till följd av pensionsavgångar och ersättningsrekryteringar. Räntekostnaderna uppgick till 1,3 mkr, vilket motsvarar räntekostnader jämfört med 2017. Det negativa resultatet för VA-verksamheten innebär att skulden till abonnenterna minskar från 2,5 mkr vid årets början till 2,2 mkr per 2018-12-31. Bedömningen är att resterande del av överuttaget kommer att utnyttjas under de närmaste åren.

Investeringar

Investeringsbudgeten för den avgiftsfinansierade VA-verksamheten omfattar 12,7 mkr och utfallet är 1,1 mkr (+1,7 mkr). Den enskilt största avvikelserna finns i projekt för ombyggnad vattenverk (+4,9 mkr), som blivit något förskjutet i tid.

Verksamhetsmått - producerat jämfört med debiterat

Under 2018 producerade Örkelljungas och Ekets vattenverk totalt ca 572 000 m³ dricksvatten. Ett antal större vattenläckor (den största på ca 42 000 m³) har reparerats och spolning av dricksvattenledningarna görs cirka 2 ggr/år (uppskattad vattenåtgång 18 000 m³). Förutom att vi debiterar preliminära årsförbrukningar månadsvis finns det även ett mörkertal för vattenåtgången såsom vatten till både interna och externa entreprenader, släckvatten till räddningstjänsten och dylikt.

Framtid

Befolkningsökningen i kommunen kräver utökad verksamhet vid Örkelljungas avloppsreningsverk. Utredningen av nytt avloppsreningsverk samt projektering för ombyggnad och tillbyggnad av vattenverket i Örkelljunga är en del i Örkelljunga kommuns satsning på VA-utbyggnaden, och kommer att pågå under 2019.

Genom utbyggnaden tar Örkelljunga kommun ett krafttag för att främja kommunens långsiktiga utveckling och skapar förutsättningar för att kunna försörja de nya bostadsområden som planeras i kommunen. Det innebär en förstärkning och förnyelse av ledningsnätet för avlopps- och dricksvatten samt även en vattenförsörjningsplan för att säkra dricksvatten till nybyggnationerna i kommunen. Samtidigt måste de befintliga ålderstigna ledningarna hållas i brukligt skick. Arbetet med ovidkommande vatten i spillvattenledningarna fortsätter också under 2019. VA-taxajusterings måste justeras för att möta framtidens behov av kapacitetsökning i ledningsnät och anläggningar varför också en VA-plan ska arbetas fram efter förfrågan av Länsstyrelsen.

Finansiella rapporter

Räkenskaper

Resultaträkning VA (mkr)	Not	Kommun 2018	Kommun 2017
Verksamhetens intäkter	1	19,0	19,7
Verksamhetens kostnader	2	-14,6	-15,0
Avskrivningar		-3,1	-3,4
Verksamhetens nettokostnader		1,3	1,4
Finansiella intäkter		0,0	0,0
Finansiella kostnader		-1,3	-1,4
Årets resultat		0,0	0,0

Balansräkning VA (mkr)	Kommun 2018	Kommun 2017
Anläggningstillgångar		
Anläggningstillgångar	117,8	114,3
Ackumulerade avskrivningar	-69,0	-63,1
Pågående arbete	-0,7	0,3
Summa	48,0	51,5
Omsättningstillgångar		
Förråd	0,1	-
Kundfordringar	2,9	3,5
Kassa	6,8	6,3
Summa	9,8	9,9
Summa tillgångar	57,8	61,4
Skulder och Eget kapital		
Eget kapital	0,8	0,8
Årets resultat	-	-
Summa eget kapital	0,8	0,8
Långfristiga skulder		
Anslutningsavg	4,3	4,3
Skuld till skattekollektivet	49,1	52,5
Summa långfristig skuld	53,5	56,8
Kortfristiga skulder		
Leverantörsskulder	0,8	0,8
Upplupen skuld	0,5	0,5
Balanserat resultat	2,2	2,5
Summa kortfristig skulder	3,5	3,8
Summa skulder och EK	57,8	61,4

Noter VA	Kommun 2018	Kommun 2017
Not 1 Verksamhetens intäkter		
Konsumtionsavgift	19,1	18,8
Anslutningsavgifter	0,0	0,2
Övriga intäkter	0,0	0,8
Summa Verksamhetens intäkter	19,0	19,7
Not 2 Verksamhetens kostnader		
Löner och sociala avgifter	-4,3	-4,5
Pensionskostnader	0,0	0,0
Inköp av anläggnings och underhållsmaterial	-0,8	-0,7
Bränsle energi och vatten	-1,1	-1,0
Lokal och markhyror	-0,1	-0,1
Övriga tjänster	-2,6	-2,2
Realisationsförluster	0,0	-1,6
Övriga kostnader	-5,7	-5,0
Summa Verksamhetens kostnader	-14,6	-15,0

Redovisningsprinciper

Verksamhetens resultat- och balansräkning har upprättats i enlighet med Lagen om kommunal redovisning och de rekommendationer som lämnas av Rådet för kommunal redovisning, samt med beaktande av Lagen om allmänna vattentjänster. En fullständig beskrivning av Örkelljunga kommuns redovisningsprinciper återfinns i kommunens årsredovisning. Nedan följer en beskrivning av väsentliga redovisningsprinciper för VA-verksamheten. VA-verksamheten utför inga uppdrag utanför verksamhetens huvudmannaupdrag enligt vattentjänstlagen, varför inga kostnader och intäkter uppstår som behöver särredovisas från huvudmannaupdraget.

Intäkter från VA-taxan

Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras VA-verksamheten och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Prissättning för försäljning av verksamhetens tjänster regleras i VA-lagen enligt självkostnadsprincipen. När avgifterna överstiger kostnaderna särredovisas dessa som en skuld till abonnentkollektivet. Bedömningen är att överuttaget kommer att återföras under de närmaste åren.

Anläggningstillgångar

Anläggningstillgångar som är avsedda för stadigvarande bruk, har ett värde över ett basbelopp och som anses ha en ekonomisk livslängd på mer än tre år är upptagna till anskaffningsvärde med avdrag för planliga avskrivningar och eventuella nedskrivningar.

Finansnetto

Räntekostnader belastar VA-verksamheten med samma kalkylmässigt beräknade internränta som Örkelljunga tillämpar i sin övriga redovisning. Internräntan för 2018 är 2,5 %.

Avsättning pensioner

Avsättning av pensionsskuld är inte upptagen i balansräkningen. Pensionskostnader belastar resultatet genom personalomkostnadspålägg.

Fördelning av gemensamma kostnader

Örkelljunga kommuns VA-verksamhet är en del av huvuduppdrag Samhällsbyggnadsförvaltningen, varför olika resurser är samordnande i kommunen. För att redovisa ett rättvisande resultat för verksamheten fördelas dessa gemensamma kostnader till VA-verksamheten.

Fastställelsebeslut och tillgänglighet

Enligt vattentjänstlagen (§ 50) skall särredovisningen årligen fastställas av huvudmannen och göras tillgänglig för abonnenterna. Vid sitt sammanträde den 29 april 2019 fastställde kommunfullmäktige i Örkelljunga kommun särredovisningen för VA-verksamheten avseende år 2018. Särredovisningen görs tillgänglig genom publicering på kommunens hemsida.